

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.106/2017/8. szám

A Szegedi Ítéltábla Dr. Vajda Ferenc ügyvéd által képviselt I. r. és II. r. felpereseknek -a dr. **(jogtanácsos neve)** jogtanácsos által képviselt I. r. és **(jogtanácsos neve)** jogtanácsos által képviselt II. r. alperesek ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2016. november 22. napján kelt 5.P.21.377/2015/56. számú ítélete ellen a felperesek részéről 58. és 59. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletének az I. r. alperesre vonatkozó rendelkezéseit **helybenhagyja**, a II. r. alperest érintő rendelkezéseit hatályon kívül helyezi és a II. r. alperessel szemben előterjesztett kereset tárgyában a pert megszünteti.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül személyenként fizessenek meg az I. r. alperesnek 5000 - 5000 (ötezer-ötezer) Ft, és a II. r. alperesnek ugyancsak 5000 - 5000 (ötezer-ötezer) Ft másodfokú perköltséget, valamint az állami adóhatóság felhívására a Magyar Államnak 15 000 - 15 000 (tizenötezer-tizenötezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A felperesek házastársak. Néhai **(néhai neve)**, az I. r. felperes nagybátyja testvérével, néhai **(néhai testvére)** -val az I. r. alperes résztulajdonát képező **(település neve, ingatlan címe)** szám alatti ingatlanban élt. A Szeghalmi Városi Bíróság néhai **(néhai neve)**t cselekvőképességet korlátozó, majd kizáró gondnokság alá helyezte, gondnokául a II. r. alperes gyámhivatala **(gondnok neve)**-t rendelte ki. **(néhai neve)** 2013. július 8. napján elhunyt.

Az I. r. felperes az I. r. alperes jegyzőjénél több ízben kezdeményezett különböző birtokvédelmi eljárásokat. A jegyző a 3162-7/2012. számú határozatával az I. r. felperes kérelmének helyt adva kötelezte **(személy neve)**-t, hogy az I. r. felperes által sérelmezett birtoksértő magatartással hagyjon fel, a felpereseket a **(település neve, ingatlan címe)** szám alatti ingatlan birtoklásában ne akadályozza. Egyéb rendelkezései mellett kötelezte a birtoksértőt az I. r. felperes költségeinek a megtérítésére.

Az I. r. alperes jegyzője a 3162-9/12. számú határozatával az I. r. felperes **(néhai testvére)**sal szemben előterjesztett birtokvédelmi kérelmét elutasította, majd e határozat megtámadása folytán eljáró Békéscsabai Városi Bíróság a 3.P.20.719/2012/10. számú ítéletével a keresetet elutasította, a másodfokon eljáró Gyulai Törvényszék viszont a 9.Pf.25.025/2013/17. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét, és egyben a jegyző határozatát megváltoztatva megállapította, hogy **(néhai testvére)** birtokháborítást követett el a felperessel szemben tett fenyegető kijelentéseivel. A jövőre nézve eltiltotta e magatartástól **(néhai testvére)**t, egyben marasztalta az I. r. felperes költségeiben.

A felperesek az I. r. alperes jegyzőjéhez benyújtott birtokvédelmi kérelmükben (**gondnok neve**) - néhai (**néhai neve**) gondnoka - kötelezését kérték egy ott megjelölt tűzhely beszerzésére, továbbá a tulajdonuk engedély nélküli használatától való eltiltására. A jegyző az 1036-12/2013. számú határozatával a felperesek birtokvédelmi kérelmét elutasította. E határozat megváltoztatása iránt a felperesek bírósághoz nem fordultak, külön peres eljárásban kérték (**gondnok neve**) gondnok bocsánatkérésre kötelezését, javukra kártérítés megfizetését. A Békéscsabai Járásbíróság a 3.P.20.149/2014/19. számú ítéletével a felperesek keresetét elutasította, a másodfokon eljárt Kecskeméti Törvényszék a 3.Pf.20.523/2015/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A felperesek 2008. és 2013. között az alperesekkel szemben számos eljárást kezdeményeztek, amelyekben néhai (**néhai neve**) gondnoka, (**gondnok neve**) elszámoltatását, tevékenységének a felfüggesztését, eljárásának kivizsgálását kérték, kifogásolták továbbá az alpereseknek a gondnok ellenőrzésével kapcsolatos eljárásait, mulasztásait. A Gyulai Törvényszéknél előterjesztett keresetükben a II. r. alperes kártérítés megfizetésére kötelezését kérték arra hivatkozással, hogy a gondnok tevékenységét nem ellenőrizte megfelelően, az ezzel kapcsolatos bejelentéseiket nem vizsgálta ki. Vagyoni kárként az eljárásokkal kapcsolatos kiadásait, a gondnokoltra fordított költségeiket jelölték meg, míg a nem vagyoni kárigényük alapjaként hátrányos megkülönböztetésükre, emberi méltóságuk sérelmére hivatkoztak. A Gyulai Törvényszék a P.20.166/2013/38. számú ítéletével a keresetet elutasította, a Szegedi Ítéltábla a Pf.I.20.984/2014/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság határozatát helybenhagyta.

A felperesek többször módosított kereseti kérelmükben az I. r. alperest személyenként 120 000 Ft nem vagyoni kár és 80 000 Ft vagyoni kár, a II. r. alperest pedig ugyancsak személyenként 100 000 Ft vagyoni kártérítés megfizetésére kérték kötelezni közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése jogcímén. Előadták, a gyámhatóság (**gondnok neve**) gondnok tekintetében az ellenőrzési tevékenységének nem tett eleget, a gondnokot nem számoltatta el, intézkedései hiányosak, késedelmesek voltak. A 1036-12/2013. számú birtokvédelmi eljárást illetően kifogásolták, hogy a jegyző nem foganatosította eljárása során az általuk felajánlott bizonyítást, nem tisztázta a tűzhely tulajdoni viszonyait, ezáltal eljárásával hátrányosan megkülönböztette őket, ami számukra megalázó, rontja életminőségüket. A 3162-9/2012. birtokvédelmi eljárással kapcsolatban sérelmezték személyes meghallgatásuk hiányát, az általuk felajánlott bizonyítás mellőzését. Kifogásolták továbbá, hogy a jegyző kérelmük ellenére nem vette fel a hagyatéki leltárt a (**település neve, ingatlan címe**) szám alatti ingatlanban található ingóságokra vonatkozóan.

Az I-II. r. alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Az I. r. alperes részben azzal védekezett, hogy a felperesek által megjelölt birtokvédelmi eljárások közül két ügyben az I. r. felperes kérelmének helyt adó döntés született, egyebekben vitatta, hogy jogellenes, felróható magatartást tanúsított a kereset tárgyává tett birtokvédelmi eljárások során. A II. r. alperes elsődlegesen a per megszüntetését kérte arra hivatkozással, hogy a felperes követelése ítélt dolog, míg érdemi védekezésében állította, hogy a kártérítési felelősség megállapításához szükséges jogszabályi feltételek nem teljesültek.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, kötelezte a felpereseket, hogy az I. és a II. r. alperes javára személyenként 10 000-10 000 Ft perköltséget, míg az államnak személyenként 15 000 Ft eljárási illetéket fizessenek meg. Határozatának indokolása szerint vizsgálta a kártérítési felelősség Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 339. § (1) és 349. § (1) bekezdésében megjelölt feltételeinek megvalósulását. A 1036-12/2013. határozattal kapcsolatban kifejtette, a felperesek a jegyzői határozat megváltoztatását peres eljárás

keretében nem kérték, a birtokvédelmi eljárástól független, önálló polgári pert indítottak (**gondnok neve**) kártérítésre kötelezése iránt, ami nem tekinthető az 1959.es Ptk. 349. § (1) bekezdésében meghatározott rendes jogorvoslati eljárásnak, ennek hiányában pedig a kártérítési felelősség nem vizsgálható. A 3162-9/2012. számú birtokvédelmi eljárást illetően kiemelte, az I. r. felperes a jogorvoslati jogosultságát kimerítette, keresete ennek eredményeként megalapozottnak bizonyult, így utóbb a kára elhárult. Rámutatott, a 3162-7/2012. számú eljárás során a jegyző helyt adott az I. r. felperes birtokvédelmi kérelmének, így az I. r. alperes részéről jogellenes, felróható magatartás e tekintetben sem volt megállapítható.

A II. r. alperessel szemben előterjesztett keresetet illetően hangsúlyozta, a felperesek sérelmezték a gondnok elszámoltatásával, tevékenységének ellenőrzésével kapcsolatos eljárást, erre azonban csupán általánosságban, nem a konkrét eljárás megjelölése mellett hivatkoztak, s miután ugyanezen indokkal korábban már számos eljárást kezdeményeztek, a kereset pontatlansága folytán nem volt megállapítható, hogy igényük ítélt dolognak minősül-e. Utalt arra, a felperesek jelen perben hivatkoztak ugyan a gondnok számadási tevékenysége ellenőrzésének hiányosságaira, azt azonban, hogy a II. r. alperes mely jogellenes és felróható magatartásával összefüggésben milyen vagyoni, illetve nem vagyoni hátrányuk keletkezett, a bíróság felhívása ellenére sem jelölték meg, ezért a keresetet nem ítélte teljesíthetőnek.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen előterjesztett fellebbezésükben a felperesek keresetüknek helyt adó döntés meghozatalát kérték. A jogi képviselő közreműködésével előterjesztett, joghatályosnak tekinthető fellebbezésüket érdemben nem indokolták, csupán visszautaltak az elsőfokú eljárásban kifejtett érveikre.

Az I. és II. r. alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult annak helyes indokaira figyelemmel.

A felperesek fellebbezése **alaptalan**.

Az elsőfokú bíróság a tényállást javarészt helyesen állapította meg, abból az I. r. alperes kártérítési felelősségének hiányát illetően helytálló következtetést vont le, míg - álláspontjától eltérően - a felperesek II. r. alperessel szemben előterjesztett igénye ítélt dolognak minősül, ezért annak érdemi vizsgálatára nem kerülhetett sor az alábbiak szerint.

A Pp. 3. § (2) bekezdése értelmében a bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van, a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat azonban nem alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe. A felperesek jogi képviselő nélkül jártak el az elsőfokú eljárás során, az elsőfokú bíróság által adott útmutatás ellenére is nehezen értelmezhető, gyakran terjedelmes beadványaik értelmezése eredményeként az ítéltábla az alábbiakat állapította meg.

A felperesek keresetükben elsődlegesen azt sérelmezték, hogy az I. r. felperes hozzátartozója, néhai (**néhai neve**) részére kirendelt gondnok, (**gondnok neve**) gondnoki tevékenységének ellenőrzése során a II. r. alperes hivatali kötelezettsége megsértésével járt el, elmulasztotta a gondnokot felhívni a gondnokolt vagyonával való elszámolásra, amellyel okozati összefüggésben őket (a felpereseket) vagyoni és nem vagyoni hátrány érte. A II. r. alperes az elsőfokú eljárás során elsődlegesen azzal védekezett, hogy a felperesek vele szemben előterjesztett fentiek szerint megfogalmazható igénye

ítélt dolognak minősül, ezért annak érdemi vizsgálatára nem kerülhet sor, e tekintetben a per megszüntetésének van helye. Az ítélet tábla osztja a II. r. alperes ezt érintő álláspontját.

A keresettel érvényesített jog tárgyában hozott ítélet jogereje kizárja, hogy ugyanabból a tényalapról származó, ugyanazon jog iránt, ugyanazok a felek - ideértve azok jogutódait is - egymás ellen új keresetet indíthassanak, vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessék (anyagi jogerő) [Pp. 229. § (1) bekezdés]. Az anyagi jogerő következménye, hogy az anyagi jogerős határozathoz a bíróság kötve van, általa ítélt dolog (res iudicata) keletkezik. Az anyagi jogerő tárgyi terjedelme a tényalap és a jog azonosságát feltételezi. A felperesek a Szegedi Ítélet tábla Pf.I.20.984/2014/7. számú ítéletével felülbírált - a Gyulai Törvényszék előtt P.20.166/2013. számon folyamatban volt - perben előterjesztett keresetükben jelen per II. r. alperesével szemben a fentebb megjelölttel azonos igényt érvényesítettek, a két peres eljárásban a jogalap és a tényalap azonossága is megállapítható. A felperesek a jelen perbeli 6. sorszámu beadványukban a II. r. alperes jogellenes magatartását abban jelölték meg, hogy elmulasztotta **(gondnok neve)** gondnoki tevékenységének, vagyongazdálkodásának ellenőrzését. Sérelmezték, hogy **(gondnok neve)** gondnok a gondnokoltak járó életjáradékot nem **(néhai neve)**ra fordította, így azt több millió forint összegben maguknak kellett pótolni. A II. r. alperes annak ellenére sem tette meg megítélésük szerint a szükséges intézkedéseket a sérelmes helyzet felszámolása érdekében, hogy azt több ízben jelezték számára. A Szegedi Ítélet tábla hivatkozott ítéletéből kitűnően a felperesek az abban a perben előterjesztett keresetükben a vagyoni és nem vagyoni kártérítés iránti igényüket ugyancsak arra alapították, hogy a gondnok ellenőrzését - jelen per II. r. alperese - nem látta el megfelelően, kérelmeiket nem vizsgálta ki, illetve elutasította. A Gyulai Törvényszék P.20.166/2013/38. számú ítéletével a felperesek keresetét megalapozatlannak találta azzal az indokkal, hogy az alperest a gondnok ellenőrzését illetően mulasztás nem terheli, a gondnok kirendelése, tevékenységének vizsgálata körében a jogszabályok betartása mellett járt el. A Szegedi Ítélet tábla az elsőfokú bíróság e határozatát helybenhagyta, az elsőfokú bíróság kifejtett jogi álláspontját mindenben osztotta.

Miután a felperesek jelen perben a II. r. alperessel szemben ugyanazon jogellenes magatartásra hivatkozással, ugyanazon jog érvényesítése érdekében indítottak peres eljárást, igényük ítélt dolognak minősül, amelyre figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokú ítélet II. r. alperest érintő rendelkezéseit a Pp. 130. § (1) bekezdés d) pontja, 157. § a) pontja és 251. § (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és a II. r. alperessel szemben előterjesztett kereset tárgyában a pert megszüntette.

A felperesek az I. r. alperessel szembeni kárigényüket arra alapították, azaz az I. r. alperes felróható és jogellenes magatartását abban jelölték meg, hogy két birtokvédelmi eljárásban (1036-12/2013., 3162-9/2012.) nem fogantatosította az általuk megjelölt bizonyítási indítványokat, kérelmeiket elutasította. Hivatkoztak továbbá arra, hogy néhai **(néhai testvére)** hagyatékát illetően az I. r. alperes nem készített hagyatéki leltárt. Az elsőfokú bíróság az egyes birtokvédelmi eljárások vizsgálatának eredményeként megállapította, hogy az I. r. alperes nem tanúsított jogellenes magatartást, illetve a felperesek megalapozottnak bizonyult birtokvédelmi igénye folytán a kárak a rendes jogorvoslat körében elhárítható volt. Az ítélet tábla egyetért az elsőfokú bíróság által kifejtett indokokkal, azt e helyütt megismételni nem kívánja. Azonban kiemeli, a kártérítési felelősség érdemi vizsgálata minden esetben feltételezi az annak megállapíthatóságához szükséges jogszabályi feltételeket is magában foglaló kereset előterjesztését. Ennek megfelelően a felpereseknek már a keresetlevelükben elő kellett volna adniuk azokat a tényeket, amelyek álláspontjuk szerint megalapozzák a kártérítési követelésüket, így mindenek előtt meg kellett volna jelölniük az I. r. alperesnek azt a jogellenes magatartását, amellyel okozati összefüggésben kárak keletkezett. A felperesek ezzel szemben keresetlevelükben nem jelölték meg, hogy véleményük szerint az I. r. alperes felróható, jogellenes magatartása pontosan miben nyilvánul meg, miért tekintik

mulasztásnak azt, hogy a hivatkozott birtokvédelmi eljárások során a bizonyítási indítványainak az I. r. alperes nem tett eleget. Lényeges, hogy a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. tv. (Ket.) 3. § (2) bekezdés b) pontja szerint a közigazgatási hatóság hivatalból állapítja meg a tényállást, határozza meg a bizonyítás módját és terjedelmét, ennek során nincs kötve az ügyfelek bizonyítási indítványaihoz, azaz mérlegelési jogkörébe tartozik annak megítélése, hogy a bizonyítást elrendeli-e avagy mellőzi, ugyanakkor a tényállás tisztázása során minden, az ügy szempontjából fontos körülményt figyelembe kell vennie. Az ügy elbírálása szempontjából lényegtelen, a döntést nem befolyásoló bizonyítás mellőzése ezért nem tekinthető mulasztásnak, illetve jogellenes és felróható magatartásnak. Mindezen felül a felperesek azt sem jelölték meg keresetükben, hogy a bizonyítás mellőzésével összefüggésben milyen vagyoni, illetve nem vagyoni hátrány érte őket. Az elsőfokú bíróság eljárása során több ízben is felhívta a felpereseket mind a károkozó magatartás, mind a vagyoni, illetve nem vagyoni kár, továbbá az ezek közötti okozati összefüggés egyértelmű és pontos megjelölésére. A felhívást - az abban foglaltak egyértelmű és világos megfogalmazására tekintettel - a jogi képviselő nélkül eljáró felperesek is kétségtelenül megérthették, e felhívásnak azonban nem tettek eleget, a kártérítési felelősség fenti elemei meghatározásának hiányában pedig igényük nem lehet megalapozott, annak elutasításáról az elsőfokú bíróság érdemben helyesen döntött.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az I. r. alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasító ítéleti rendelkezést a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek az I. és a II. r. alperesek fellebbezési eljárási költségeinek megfizetésére, amelynek összegét az ítéletábra 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján állapította meg.

A sikertelenül fellebbező felperesek kötelesek viselni továbbá az illetékeljegyzési joguk folytán feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az 1990. évi XCIII. tv. 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján.

S z e g e d , 2017. június 14

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Dr. Tóth Gabriella sk.
táblabíró